

Interview s Phillipem Gouttardem

(Vanda Navrátilová a David Bradna)

Rozhovor proběhl během stáže pana Gouttarda v Aikidó dodžo Karlín 10.6.2000.

Text byl poprvé uveřejněn v časopisu Magazín Aikido.

Na www.sspa.sk byl převzat se souhlasem autorů.

Kdy jste začal s Aikidó?

Byl jsem hodně mladý. Začal jsem u jednoho chlapíka v Saint Etienne ve svých sedmnácti letech, v roce 1970. On byl mým prvním učitelem. Ale po roce přestal a najednou nebyl v dodžo nikdo, kdo by učil. Takže jsem řekl, dobře, budu učit. Byl jsem mladý a cvičil jsem velice špatně, ale je lepší mít špatného učitele, než žádného. Abych věděl, co mám učit, začal jsem navštěvovat semináře ve Francii a v Evropě. Setkal jsem se s Tamura senseiem, Assaiem, Tadam, se všemi Japonci, co tenkrát byli v Evropě.

Měl jste pak nějakého dalšího učitele?

Pro mě to nebyla otázka učitele. Byla to věc studenta, se kterým se mi dobře cvičilo. Osobně si myslím, že netvoří učitel žáka, ale žák učitele. Je to také otázka pohledu v daném okamžiku, mnoho učitelů v mém mládí mi připadalo skvělých, ale když je vidím dnes, už bych na jejich semináře nešel.

Poté jsem potkal Christiana Tissiera a když jsem ho uviděl, rozhodl jsem se ho následovat. Dnes je to 25 let. Ačkoli s ním už nemám tak blízký vztah jako dříve, tento člověk ze mě udělal to, co jsem.

Po deseti letech cvičení jsem odjel do Japonska. Stále jsem nebyl učitel. Lidé přicházeli do dodžo a protože jsem tam byl ptali se mě a já jim snažil vysvětlit co jsem se naučil na seminářích. Než jsem potkal Christiana, spolupracoval jsem se spoustou Japonců, ale pak už hlavně s ním.

Jaký je Tissier?

Pro mě je to člověk, který vytvořil nové Aikidó, moderní Aikidó. Přeložil do francouzštiny, do evropského jazyka to, co Japonci nemohli jednoduše vysvětlit, protože mluvili jenom japonsky. Pro mě není Aikidó pouze otázkou technik, je to otázka toho, co můžeme udělat pro své studenty, jak jim můžeme pomoci, kvůli tomu se musíme naučit jejich jazyk. Pokud jste pouze dobří v Aikidó, nejste nic, je to jenom jedna malá věc.

Kde jste byl v Japonsku?

Jenom v Hombu Dodžo.

Cvičil jste s Došu?

Samozřejmě, potkával jsem ho každý den. A dnes jsem velice pyšný na nového Došu. Je při cvičení můj oblíbený partner. Jeho problém je, že musí následovat to, co se naučil od otce, takže není tak volný, jak by chtěl.

Co si myslíte o následnictví rodiny Ueshiba?

Musíte to dělat. Pro nového Došu je to velice tvrdé, protože on musí. Je to stejná věc, jako když musíte dělat to co váš otec a dědeček.

A co minulý Došu, znal jste ho, co si myslel o Aikidó?

Nevím jak moc miloval Aikidó. Je známo, že Osensei vyučoval své umění pouze ve své rodině a v kruhu nejbližších studentů. Chtěl, aby Aikidó zůstalo v jeho rodině. Doshu otevřel Aikidó každému. Možná to bylo proto, že začal velice pozdě, první syn Zakladatele totiž zemřel. Kisshomaru musel odejít ze továrny kde pracoval, když mu otec řekl: „Musíš teď začít tohle!“ Byl to nesmírně tvořivý člověk. To on vytvořil techniky omote a ura, Zakladatel vyučoval pouze techniky ura, protože byli vždy bezpečnější. Jsou to techniky pádů. Doshu vytvořil moderní Aikidó.

Jak vypadají hodiny v Japonsku?

Zcela jinak. Japonci, to je odlišný způsob myšlení. Jsou tam sice stejné techniky, ale provedení je jiné. Zásadně nemluví, cvičí: dvakrát napravo, dvakrát nalevo a znova. Snažím se cvičit přesně to, co jsem se v Hombu naučil. Každý rok tam na tři týdny jezdím, vždy vezmu někoho s sebou, studenta, kamaráda, aby se podívali, jaké to v Japonsku je.

Proč lidé začínají s Aikidó?

Vidíte ukázkou, a řeknete si, to je zajímavé Aikidó, to bych chtěl zkusit. Tak si vyberete učitele a najednou zjistíte, že je to něco zcela jiného, mezi realitou a vašimi zkušenostmi je propastný rozdíl.

Co je tím motorem, který nás nutí Aikidó dále cvičit?

Zůstáváte v Aikidó pokud je to věcí rizika nebo šance. Protože život je věcí šance. Někomu zkroutíte zápěstí a on řekne, au, to bolí, ale vy jste to neviděli. Nemáte techniku v ruce, ale nosíte ji v hlavě. Vidíte v hlavě sami sebe, jak cvičíte skvělé Aikidó, a pak přijdete na tatami a děláte spoustu chyb. Ale to je přirozené.

Ale mezi studenty jsou rozdíly.

Na tatami jsme všichni partneři. Často vidím velmi pokročilé a úplné začátečníky, že když řeknu změňte partneři, zůstanou sami. Lidé s nimi nechtějí cvičit, protože se bojí, mají strach, co řeknou ostatní, nemají chuť. Ale na tatami není rozdílu, jsou tam pouze partneři. A proto pak sledujete pouze jeho tělo, ne že ty jsi větší než já, ty silnější, ty lepší.

Kdykoli jsem přijel do Japonska, slyšel jsem tam, jak říkají: „Jsem Japonec, a proto jsem v Aikidó lepší než ty.“, ale to je přeci špatné.

Jak cvičí ostatní učitelé?

Styl, jakým cvičí Franck Noel nebo Joel Roche, mi není vlastní. Vysvětlují věci jinak než já. Je to v otázce přístupu k technikám. Franck nedělá to co já, a proto to ani nevypadá stejně. Když se pohybujete jinak, vaše Aikidó i vypadá jinak. Ale to neznamená, že jejich Aikidó je špatné, prostě je jiné.

Já osobně cvičím Aikidó proto, abych zdokonalil své tělo, abych otevřel svou mysl.

Znal jsem dva přátele, kteří když začali studovat každý u jiného učitele, po roce už přáteli nebyli. Protože se pohybovali jinak.

Každý tvrdí jak je tvrdý a silný, proto snažím cvičit více uvolněně a více otevřeně.

Jaké je vaše dodžo?

Nerad počítám své studenty a nechci se ani srovnávat s ostatními dodžo. Moje dodžo nelze srovnávat. Nedokážu někomu říct, ty jsi můj student, je přece volný. Když řeknete „můj“ je to jako kdybyste měl otroka. To platí i o tom, když mi někdo řekne: „Ty jsi můj učitel.“ Ne, teď jsi se mnou a to je vše. Na začátku je student malý chlapec, ale po čase vyroste a musí odejít, aby se mohl vrátit.

Studenti začínají u jednoho učitele, říkají, ten je nejlepší a jednoho dne se zeptají a proč ne třeba u tohoto učitele? Neříkejte, že zůstanete navždy u jednoho učitele, není to pravda. Cvičte to, co chcete a najděte lidi, kteří vás respektují. Já respektuji všechny. Můžete chodit na jiné semináře, nestarám se o to. Jste volní.

Co vám říkají jiná bojová umění?

Není to otázka jiného bojového umění, je to otázka techniky, se kterou se setkáte s protivníkem.

Je Aikidó to nejlepší?

Záleží na učiteli, dělejte co chcete. Karate, kendo, rybaření. Ptejte se proč dělat to či ono. Aikidó je boj se sebou.

Jsou zbraně důležité?

Neučím zbraně, protože v nich potřebujete delší vzdálenost.

Ale zbraně rozvinuly techniky Aikidó.

Myslíte, že když umíte kesageri, uděláte lepší jokomenuči?

V Aikidó je problém, že pokud si myslíte, že vše víte, končíte. Zůstáváte v Aikidó, protože nevíte, proto pokračujete. A doufáte.

Máte nějakou oblíbenou techniku?

Ne. Někdy ale nemůžu nějakou techniku zacvičit, i když bych velice chtěl. Pak ji nedělám. Teď se mi nedaří kaitennage.. Proto nikdy neříkám, že to musím udělat. Vyzvu někoho a cvičím.

Snažím se v Aikidó rozvíjet pět smyslů. Je pro mě nemožné cvičit dobré Aikidó pouze rukama. Potřebuji znát vaši mysl.

A co vlastní techniky?

Nejdříve jsem viděl techniku u učitele a snažil jsem se ji přesně opakovat, ale protože jsem ji dělal špatně, zacvičil jsem jinou techniku. Nedokázal jsem udělat totéž, nebyl jsem on. Ale nejdřív se musíme snažit přesně opakovat po svém učiteli. Ovšem není možné dělat přesně to, co jste viděli. Můžete s ním neustále cvičit, ale stejně postihnete tak 50% jeho potenciálu. Ráno vstanete a jste jiní než včera. V Aikidó je to nahoru a dolů, někdy to jde, někdy ne.

Cvičil jsem s jedním začátečníkem a on špatně spadl a řekl: „To je moje chyba.“ Pokud uděláte chybu, je to chyba učitele. Pro začátečníka je nemožné poučovat pokročilého. Ale proč? Nevím co znamená označení šodan, sandan, jondan. Je to otázka věku. Pokud jste starý, jste například 8.dan.

Co si myslíte o páskování?

Nemám rád páskování. V Aikidó je to hloupost. Protože člověk si myslí, že když má druhý dan, tak je dobrý. Chlubí se tím. Často se stává, že slyšíte: „, Já jsem v Evropě první 7.dan z Japonska.“ Pokud jste dobří aikidóka, nemusíte tohle říkat.

Je to stejné v Japonsku?

Tam je páskování je otázka času. Studujete tři roky v téhle škole a pak dostanete diplom. Protože jste tam strávil tři roky.

Takový je systém učideši.

Učideši je typická japonská specialita. Pro mě je to otrok. Nemůžete to dělat v Evropě. Učideši je od 16-20 let. Když jste učideši v pětadvaceti, je to trochu příliš.

Kdy nosit hakama?

Dávám hakama hned jak je to jen možné. Neměla by to být otázka páskování. Proč bychom měli dělat rozdíly? Proto nosíme bílé kimono. Vyzvete někoho a neznáte ho. Pásek? O, ty jsi černý pásek? Měli byste sledovat, jak se lidi pohybuji.

Já na tatami nesleduji, jak kdo vypadá. Jdou tam pouze lidé, co chtějí cvičit, bojovat.

Říká se, že jste tvrdý.

Dotýkám se lidí. Možná to říkají, protože poznávají věci, které nikdy předtím nezažili. Nikdy jsem nikoho neudeřil, pokud akceptuje můj dotyk. Můžete být sandan, ale dostanete totéž. Technika slouží k tomu, abych se s někým pohyboval. Ne abych udělal shihonage. To je hloupost. První věc, kterou máte udělat je říct: „Pojďme spolu cvičit.“ Ne říct si, jdeme dělat tuhle techniku. Napoprvé to není perfektní, ale musíte přijmout rozdíly.

Myslíte si, že Aikidó je sport?

Na začátku to je sport, protože máte problémy se svaly, ale jakmile cvičíte každý den, je to jiný druh sportu. Velice odlišuji profesionální sport a sport jako hobby. Pokud nemáte náladu, nesportujete, ale v Aikidó musíte trénovat každý den. Aikidó je více než sport a není to sport.

Napadá vás nějaké přirovnání k Aikidó?

Myslím, že v Aikidó si nesmíte myslet, že jste nejlepší. Jste pouze jeden krok a musíte dát šanci někomu dalšímu, pokračovat v tom, co jste započali. Nesmíte si myslet, že po mě už nic jiného není. Někdy se stane, že přijdete na seminář a nejste překvapeni tím co cvičíte, to je problém, musíte se snažit bojovat proti svému tělu, proti stereotypnímu myšlení, to už znám. Aikidó je boj proti sobě, ne s partnerem.

Děkujeme za rozhovor.